

තෝමාගම අධ්‍යාපන කලාපය
දෙවන වාර පරීක්ෂණය - 2015
ව්‍යාපාර හා ගිණුම්කරණ අධ්‍යයනය - II

10 ශ්‍රේණිය

කාලය පැය 02

නම/විභාග අංකය -

- පළමුවන ප්‍රශ්නය ඇතුළු ව I කොටසෙන් ප්‍රශ්න දෙකක් ද, II කොටසෙන් ප්‍රශ්න දෙකක් ද බැගින් තෝරා ගෙන ප්‍රශ්න පහකට පමණක් පිළිතුරු සපයන්න.
- පිළිතුරු පැහැදිලි අත් අකුරින් ලියන්න.

01 කා සමගත් ඉතා මිත්‍රශීලී ව කටයුතු කරන ජනප්‍රිය පුද්ගලයෙකු වූ කවිඳු, ඕනෑම කටයුත්තක් සාමූහික ව කිරීමට කැමැත්තක් දක්වයි. ඔහු බොහෝ විට යහළුවන් වෙනුවෙන් ද වගකීම් භාර ගෙන කටයුතු කරන්නෙකි. අ.පො.ස (සා. පෙළ) විභාගය සාර්ථක ව සමත් වූව ද වැඩි දුර ඉගෙනීමට කවිඳු අදහස් නොකරයි.

තම ගම් ප්‍රදේශයේ ඉදි කිරීමට යෝජිත කර්මාන්ත පුරය පිළිබඳ ව තොරතුරු දැනගත් ඔහු, සිල්ලර වෙළෙඳසැලක් ආරම්භ කිරීමට තීරණය කළේ ය. ඒ සඳහා තමා සතු රු. 30 000 ක මුදල යොදවීමටත්, 'ලක්සඳ' නමින් ව්‍යාපාරය නම් කිරීමටත් කවිඳු අදහස් කරයි.

- කවිඳු ඇරඹීමට තීරණය කර ඇති ව්‍යාපාර සංවිධාන වර්ගය කුමක් ද ?
- එම ව්‍යාපාරයට ඇති විය හැකි ඇල්මැති පාර්ශවයන් 4ක් නම් කරන්න.
- මෙම ව්‍යාපාර පරිසරයේ පැන නැගිය හැකි ව්‍යාපාර අවස්ථාවක් හා තර්ජනයක් දක්වන්න.
- කවිඳු ඇරඹීමට යන ව්‍යාපාරය ලියාපදිංචි කළ යුතු ද ? ඔබේ පිළිතුරට හේතු දක්වන්න.
- කවිඳුගේ ගති ලක්ෂණ අනුව ඔහුට ඇරඹීමට සුදුසු යැයි ඔබ සිතන ව්‍යාපාර සංවිධාන වර්ගය කුමක් ද ?
- එම ව්‍යාපාර සංවිධාන වර්ගයේ වාසි 2ක් හා අවාසි 2ක් සඳහන් කරන්න.
- ආරම්භක ප්‍රාග්ධනය පමණක් යොදා ඇති විට මෙම ව්‍යාපාරයේ ගිණුම්කරණ සමීකරණය දක්වන්න.
- කවිඳු මෙම ව්‍යාපාරය සඳහා රු. 25 000 ක බැංකු ණයක් ලබා ගත්තේ නම්, බැංකු ණය ලබා ගත් පසු, ව්‍යාපාරයේ ගිණුම්කරණ සමීකරණය දක්වන්න.
- කවිඳුට රු. 15 000ක ලොතරැයි දිනුමක් ඇදුණේ යැයි සිතන්න. ඔහු එම මුදල ද ව්‍යාපාරය සඳහා යොදවයි නම්, ගිණුම්කරණ සමීකරණය ලියා දක්වන්න.
- මෙම ව්‍යාපාරයේ අයිතිකරුගේ හිමිකම අඩු වීමට බලපාන ගනුදෙනුවක් ලියා දක්වන්න.

(2 x10 = 20)

I කොටස

02 ව්‍යාපාර කෙරෙහි රජයේ බලපෑම විවිධාකාර වේ.

- ව්‍යාපාර කෙරෙහි රජය බලපෑම් කරන ආකාර 4ක් සඳහන් කරන්න.
- ව්‍යාපාර සම්බන්ධයෙන් රජය විසින් සම්මත කර, පහවා ඇති අණ පහත් 2ක් නම් කරන්න.
- ව්‍යාපාරවල දියුණුවට ඉවහල් වන තාක්ෂණික පරිසර සාධක 2ක් නම් කරන්න.
- වර්තමාන ලෝකය විශ්ව ගම්මානයක් ලෙස සැලකීමට හේතු වූ කරුණු 2ක් ලියන්න.
- ව්‍යාපාර පරිසරය අධ්‍යයනය කිරීමෙන් ව්‍යාපාරයකට අත්වන ප්‍රයෝජන සඳහන් කරන්න.

(2 x 5 = 10)

03 ව්‍යාපාර සංවිධාන පිළිබඳ පහත දී ඇති වගුව සම්පූර්ණ කරන්න.

(1)

(1/2 x 18 = 09)

ලක්ෂණ	හවුල් ව්‍යාපාර	සංස්ථාපිත සමාගම්	රාජ්‍ය සංස්ථා	දෙපාර්තමේන්තු
1 අයිතිය	i -----	ii -----	රජය සතුයි.	iii -----
2 ප්‍රාග්ධනය	iv -----	කොටස් කරුවන් යොදයි	v -----	vi -----
3 කළමනාකරණය	හවුල්කරුවන් විසින් සිදු කරයි	vii -----	viii -----	ix -----
4 නීතිමය පුද්ගලභාවය	x -----	xi -----	xii -----	නැත
5 වගකීම	xiii -----	xiv -----	රජයේ වගකීම අසීමිතය.	xv -----
6 පැවැත්ම	xvi -----	xvii -----	අඛණ්ඩ පැවැත්මක් නිකීම	xiii -----

(1/2 x18 = 09)

(ii) ඔබේ පාසල අයත් වන ව්‍යාපාර සංවිධාන වර්ගය නම් කරන්න.

(ලකුණු 01)

- 04 (i) සමුපකාරවල දක්නට ලැබෙන සුවිශේෂ ලක්ෂණ 2ක් සඳහන් කරන්න.
 (ii) සමිති සංවිධානවල දක්නට ලැබෙන වාසියක් හා අවාසියක් දක්වන්න.
 (iii) ව්‍යාපාර සංවිධානයක් තෝරා ගැනීමේ දී පදනම් වන අරමුණු දෙක කුමක් ද?
 (iv) තනි පුද්ගල ව්‍යාපාරයක් ලියාපදිංචි කිරීමේ දී අනුගමනය කරන පියවර දක්වන්න.
 (v) ව්‍යාපාර නාමය ලියාපදිංචි කිරීමෙන් අත්වන ප්‍රයෝජන 2ක් ලියන්න.

(2 x 5 = 10)

II කොටස

05 ගිණුම්කරණයේ මූලික අරමුණ වන්නේ, ව්‍යාපාරයක් පිළිබඳ ඇල්මක් දක්වන පාර්ශවයන්ට හිරණ ගැහීම සඳහා ප්‍රයෝජනවත් තොරතුරු සැපයීමයි.

- (i) ගිණුම්කරණය අවශ්‍ය වීමට බලපාන තවත් හේතු 2ක් දක්වන්න.
 (ii) ගිණුම්කරණ තොරතුරු සැපයීම සඳහා පදනම් වන්නේ මොනවා ද ?
 (iii) ගිණුම්කරණයේ දී සැලකිල්ලට ගනු ලබන ගනුදෙනුවක ඇති වැදගත් ලක්ෂණය කුමක් ද ?
 (iv) වෙළෙඳ ව්‍යාපාරයක සිදු විය හැකි ගනුදෙනු 2ක් සඳහන් කරන්න.
 (v) ගිණුම්කරණයේ දී සැලකිල්ලට ගනු ලබන සිද්ධියක් සඳහන් කරන්න.

(2 x 5 = 10)

06 ව්‍යාපාරික ගනුදෙනු හා සිද්ධීන් තුළින් වත්කම්, වගකීම්, හිමිකම්, ආදායම් සහ වියදම් පහිත වේ.

- (i) වත්කමක සඳහන් ලක්ෂණ 2ක් නම් කරන්න.
 (ii) වත්කම් වර්ග කර දක්වා හිදසුන බැගින් ලියන්න.
 (iii) වගකීමක සඳහන් ලක්ෂණ 2 ක් නම් කරන්න.
 (iv) වගකීම් වර්ග කර දක්වා හිදසුන බැගින් ලියන්න.
 (v) ' ලාභය ' යනු කුමක්දැයි පැහැදිලි කරන්න.

(2 x 5 = 10)

07 (i) ව්‍යාපාරයක වත්කම් රු. 250 000 කි. රු. 75 000 ක බැංකු ණයක් ද පවතී. මෙම ව්‍යාපාරයේ අයිතිකරුවන්ගේ හිමිකම් කියද යන්න ගිණුම්කරණ සමීකරණයක් මගින් පෙන්වුම් කරන්න.

(ii) සොනාලි ගේ ව්‍යාපාරයේ පහත සඳහන් ගනුදෙනු සිදු වී ඇත. ඒවා ගිණුම්කරණ සමීකරණයට බලපාන ආකාරය වගුවක් ඇසුරෙන් දක්වන්න.

- (අ) රු. 500 000 ක ප්‍රාග්ධනයක් යෙදීම.
 (ආ) රු. 75 000 ක් ස්ථාවර තැන්පත් ගිණුමක ආයෝජනය කිරීම.
 (ඇ) භාණ්ඩ විකිණීමෙන් රු. 100 000 ක ආදායමක් ලැබීම.
 (ඈ) මාසික දුරකථන බිල රු. 2 500 ක් ගෙවීම.

(2 x 5 = 10)